

Dr. SEMİH YÜNLÜ

Medeni Hukuk Öğretim Üyesi

**GÖRÜNTÜ ÜZERİNDE
KİŞİLİK HAKKI**

onikilevha

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	V
ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM GÖRÜNTÜ UNSURLARI VE KİŞİLİK HAKKI KAVRAMI

I. KİŞİLİK HAKKININ İHLALİ VASITALARI OLARAK GÖRÜNTÜ UNSURLARI.....	6
A. Ana Görüntü Unsuru Olarak Fotoğraf	6
1. Genel Olarak	6
2. Tarihçe.....	8
a. Karanlık Oda ve Fotoğrafın Fiziksel Süreci.....	9
b. Fotoğrafın Kimyası Süreci	12
c. İlk Fotoğraf ve Geliştirilmesi.....	14
d. Modern Fotoğrafçılık	19
e. Türkiye'de Fotoğraf	23
3. Türleri.....	25
a. Genel Olarak	25
b. Hukuki Nitelendirmesine Göre.....	26
(1) Eser Niteliğindeki Fotoğraflar	26
(2) Eser Niteliğinde Olmayan Fotoğraflar.....	29
c. Fotoğrafi Çeken/Üreten Kimseye Göre	30

(1) Kişinin Kendisini Çektiği Fotoğraflar	30
(2) Kişinin Başkası Tarafından Çekilmiş Fotoğrafları	31
d. Konularına ve Kullanım Alanlarına Göre	32
(1) Portreler	33
(2) Haber/Basın Fotoğrafları	35
(3) Spor Fotoğrafları	38
(4) Reklam Fotoğrafları	43
(5) Stok Fotoğrafları	47
(6) Sosyal Medya Fotoğrafları	51
(7) Magazin Amaçlı Fotoğraflar	56
(8) Güvenlik ve İş Sahası Fotoğrafları	59
i. Genel Olarak	59
ii. Gizli Kameralar	62
(9) Tıbbi Fotoğraflar	67
(10) Diğer	69
e. Fiziksel Niteliğine Göre	70
(1) Basılı	70
(2) Dijital	70
f. Yapay Zeka Tarafından Üretilen Fotoğraflar ve Videolar	71
g. Türlere İlişkin Değerlendirme	73
B. Diğer Görüntü Unsurları Ve Bağlılı Kavramlar	75
1. Genel Olarak	75
2. Resim - Animasyon	76
3. Video	77
a. Teknolojik Tarihçe ve Özellikle Sinema-Televizyon Kavramları	77
(1) Kısa Tarihçe	77
(2) Sinema	79
(3) Televizyon	80
b. Teknik Olarak Video ve Hareketli Görüntüler	82
4. Ses	83

a.	Ses Kavramı	83
b.	Radyo.....	84
c.	Kısaca Ses ve Kişilik Hakkı İlişkisi	85
C.	Kısa Değerlendirme	87
II.	KİŞİLİK HAKKI.....	88
A.	Genel olarak	88
B.	Kişilik ve Kişilik Hakkı Kavramları.....	94
1.	Genel Olarak	94
2.	Ölüm Sonrası Kişilik ve Korunması.....	98
C.	Kişilik Hakkı Değerleri.....	103
1.	Genel Olarak	103
2.	Yaşam ve Vücut Bütünlüğü.....	105
3.	Salt Manevi Varlıklar: Şeref, Onur, Haysiyet	109
4.	Görüntü: Fotoğraf, Video, Resim ve Diğerleri.....	114
5.	Ses.....	118
6.	Kişinin Yaşam Alanları	121
a.	Genel Olarak	121
b.	Kamusal Alan	123
c.	Özel Alan.....	127
d.	Gizlilik Alanı.....	130
7.	Diğer	132

İKİNCİ BÖLÜM **GÖRÜNTÜNÜN KİŞİLİK HAKKI** **ÜZERİNDEKİ ETKİSİ VE İHLAL**

I.	ÇEŞİTLİ ULUSAL VE ULUSLARARASI HUKUK DÜZENLEMELERİNDE	136
A.	Alman Hukukunda.....	136
B.	İsviçre Hukukunda.....	144
C.	Diğer	151

1.	Fransız Hukukunda.....	151
2.	Avusturya Hukukunda	153
3.	İngiliz – Amerikan Hukuklarında	155
a.	İngiliz Hukukunda	155
b.	Amerikan Hukukunda.....	159
4.	Avrupa ve Avrupa Birliği Hukukunda	165
a.	Genel Olarak	165
b.	Somut Örnekler.....	167
(1)	Kamuya Mal Olmuş Kişilere İlişkin	167
(2)	Herhangi Gerçek Kişilere İlişkin.....	169
(3)	Diger Hususlar.....	170
II.	TÜRK HUKUKUNDA.....	172
A.	Kişilik Hakkının İhlali	172
1.	Genel Olarak İhlal Kavramı	172
2.	Kişilik Hakkı İhlali Kapsamındaki Haller.....	175
a.	Kayıt Altına Alma.....	175
b.	Saklama	177
c.	Rıza Dışı Ele Geçirme	178
d.	Paylaşma.....	180
(1)	Genel Olarak.....	180
(2)	Özellikle İnternet ve Sosyal Medyada.....	183
e.	Kullanma.....	185
(1)	Genel Olarak.....	185
(2)	Ticari Amaçlı Olarak	188
f.	Üretme.....	193
(1)	Sahte Görüntü Üretimi ve Özellikle Deepfake	193
(2)	Yapay Zeka Tarafından Üretme.....	195
i.	Genel Olarak.....	195
ii.	Üretim Talimatı Verenin (Kullanıcının) Sorumluluğu	196

iii. Yapay Zeka Platformunun (Üretenin) Sorumluluğu	196
iv. Yapma Borcunun Yapay Zeka İle Nama İfası Meselesi.....	199
g. Sözleşmeye Aykırılık ve Üçüncü Kişinin Fiilleri Yoluyla	201
(1) Genel Olarak.....	201
(2) Üçüncü Kişinin Fiillleri Yoluyla.....	204
h. Yok Etme ve Zarar Verme	206
B. Kişilik Hakkına Müdahalenin Hukuka Uygun Olduğu Haller	208
1. Genel Olarak	208
2. Kişilik Hakkına Müdahale Edilen Kimsenin Rızası	211
a. Genel Olarak Rıza	211
b. Rızanın Şekli.....	218
c. Rızanın Süresi.....	224
(1) Rızanın Verilmesine İlişkin Süre	224
(2) Rızanın Geçerliliğine İlişkin Süre	226
d. Rızanın Geçerliliği.....	228
(1) Genel Olarak.....	228
(2) Ehliyetsiz Kimseler ve Özellikle Çocuklar	232
i. Genel Olarak Tam Ehliyetsizlerin Görüntülerinin Rızaen İşlenmesi	232
ii. Tam Ehliyetsizlerin Görüntülerinin Yasal Temsilci Tarafından İşlenmesi ve Ehliyetsizin Korunması.....	236
iii. Sınırlı Ehliyetsizlerde.....	240
3. Kişilik Hakkına Müdahale/Temas Edilen Kimsenin Sıfatı....	243
a. Genel Olarak	243
b. Siyasetçiler ve Devlet İnsanları	247
c. Sanatçılar.....	251
d. Sporcular ve Spor İnsanları.....	254
e. Ekonomik ve Mesleki Hayatta Etkili Kimseler.....	256
f. Basın Mensupları ve Görsel-Sosyal Medya Figürleri	257

g.	Diğer	259
	(1) Genel Olarak.....	259
	(2) Kamuya Mal Olmuş Kimsenin Yakınları.....	261
4.	Görüntünün Haber Amacıyla Kullanılması.....	262
a.	Genel olarak	262
b.	Verilen Haberin Sahip Olması Gereken Nitelikler	266
	(1) Gerçeklik.....	266
	(2) Güncellik	268
	(3) Kamu Yararı ve/veya İlgisi	270
	(4) Sunuş Tarzı.....	273
	(5) Görüntü ve Haberin Elde Edilişinin Hukuka Uygunluğu.....	276
	(6) Diğer Hususlar.....	277
	i. Genel Olarak “Çekirdek Alan” Olgusu	277
	ii. “Tanınabilirlik” Olgusu ve Bağlantılı Örnekler.	279
5.	Görüntünün Elde Edildiği Yaşam Alanın Niteliği	282
a.	Genel Olarak	282
b.	İş Alanı ve İşçilerin Gözetlenmesi.....	290
6.	Kanunun Verdiği Yetkinin Kullanılması	294
a.	Genel Olarak	294
b.	Velayet Hakkı ve Çocuklar.....	299
	(1) Genel Olarak.....	299
	(2) Çocukların Görüntüleri Bahsinde Dijital Tereke Örneği	301
7.	Daha Üstün Bir Yararın Ele Alınması	303
a.	Üstün Özel Yarar.....	303
b.	Üstün Kamu Yararı.....	304
c.	Haklı Savunma.....	306
d.	Zorunluluk Hali.....	307
e.	Hakkin Bizzat Korunması.....	309
8.	Diğer	311

a.	Parodi.....	311
b.	Vekaletsiz İşgörme	313
c.	Diğer Haller	314

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KİŞİLİK HAKKI İHLAL EDİLEN KİMSENİN
SAHİP OLDUĞU HUKUKİ İMKANLAR

I.	DAVA YOLUYLA.....	318
A.	Doğrudan Saldırı ve İhlali Konu Alan İmkanlar	322
1.	Genel Olarak	322
2.	Önleme Davası.....	322
3.	Durdurma Davası	326
4.	Tespit Davası	331
B.	Zararlara veya Maddi Etkilere İlişkin İmkanlar.....	334
1.	Genel Olarak	334
2.	Zararın Tazmini	335
a.	Genel olarak	335
(1)	Zarar.....	336
(2)	Fiil	338
(3)	Hukuka Aykırılık.....	338
(4)	İlliyet Bağı.....	340
(5)	Kusurluluk	341
b.	Maddi Tazminat.....	345
c.	Manevi Tazminat.....	351
(1)	Genel Olarak.....	351
(2)	Yargı ve Yargıtay'ın Tazminat Miktarı Değerlendirmesi.....	357
3.	Vekaletsiz İş Görme	361
4.	Diğer	367
a.	Genel Olarak	367

b.	Borca Aykırılık	367
c.	Haksız Fiil	368
d.	Kusursuz Sorumluluk Halleri	368
e.	Sebepsiz Zenginleşme	369
f.	Haksız Rekabet	370
g.	Eser Sahibinin Haklarının İhlali	372
h.	Kararın İlanı.....	373
II.	DAVA DIŞINDA.....	374
A.	İhlal Edene Başvuru.....	375
1.	Genel Olarak	375
2.	Cevap ve Düzeltme Hakkı.....	377
B.	İçerik veya Yer Sağlayıcıya Başvuru	384
1.	Genel Olarak	384
2.	S651 Sayılı Kanun Kapsamında	386
C.	Doğrudan Müdahale	393
1.	Haklı Savunma	394
2.	Zorunluluk Hali.....	398
3.	Hakkın Bizzat Korunması	401
D.	İdari Başvuru	403
1.	Genel Olarak	403
a.	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na Başvuru	404
b.	Erişim Sağlayıcıları Birliği'ne Başvuru	407
c.	Engelleme ve Çıkarma Kararının Teknik Ayrımı.....	408
2.	Diğer	409
III.	KARMA KORUMA İMKANLARI.....	411
A.	Genel Olarak	411
B.	Kişisel Veriler ve Korunması.....	411
C.	Unutulma Hakkı ve Görüntü Unsurlarının Silinmesi.....	414
1.	Genel Olarak	414
2.	Özel Olarak: Rızaya Dayalı Görüntü İşlemelerinin Durumu	424

D. Geçersizlik Yaptırımı	429
--------------------------------	-----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
GÖRÜNTÜ ÜZERİNDEKİ KİŞİLİK HAKKI
İHLALİNİN DİĞER ALANLARDAKİ ETKİ
VE SONUÇLARI

I. FİKİR VE SANAT ESERLERİ KAPSAMINDA	434
A. Genel Olarak	434
B. Eser Kavramı	435
1. Genel Olarak	435
2. Görüntü Unsuru Olarak Eser	440
a. Güzel Sanat Eserleri Hükümü Kapsamında	440
b. İlim ve Edebiyat Eserleri Hükümü Kapsamında	443
c. Sinema Eserleri Hükümü Kapsamında	444
d. Görüntüyü Oluşturan Kimsenin İradesinin Etkisi	445
C. Eser Sahibi, Hakları ve Sınırlamalar	447
1. Eser Sahibi ve Hakları	447
a. Genel Olarak Eser Sahibi	447
b. Genel Olarak Eser Sahibinin Hakları	449
2. Eser Sahibinin Haklarına Getirilen Sınırlamalar	452
D. Eser Sahibinin Haklarının İhlali ve Buna İlişkin Davalar	456
1. Hakların İhlali	456
2. Davalar	458
a. Genel Olarak	458
b. Saldırının Durdurulması	459
c. Saldırının Önlenmesi	461
d. Kazancın İadesi	461
e. Tespit	462
f. Tazminat Davaları	462

g. Dava Süreleri	466
E. Görüntü Üzerinde Eser Sahipliği ile Görüntü Üzerindeki Kişilik Hakkı Kavramlarının Çatışması	468
1. Genel Olarak	468
2. Kural: Kişilik Hakkının Üstünlüğü	469
3. İstisna: Eser Lehine Yorum	474
II. ANAYASA VE İNSAN HAKLARI HUKUKUNDА	480
A. Genel Olarak	480
B. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Hükümleri	481
C. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Hükümleri	486
D. Özel Hayatın Gizliliği, İfade Özgürlüğü ve Kişilik Hakkı Kavramlarının Değerlendirilmesi	488
III. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI ALANINDA	491
A. Genel Olarak Kişisel Veri Kavramı	491
B. Kişisel Veri Kaynağı Olarak Görüntü Unsurları	497
C. Görüntülerin İşlenmesi Koşulları	501
1. Genel Olarak	501
2. Kamusal Alanda Yapılan İzleme-Kayıtlar ve MOBESE Hususu	505
D. Görüntüler Üzerinde Kişisel Veri İhlalleri ve Sonuçları	509
IV. TİCARET HUKUKU VE ÖZELLİKLE HAKSIZ REKABET KAPSAMINDA	512
A. Genel Olarak	512
B. Görüntülerin Ticari Amaçlı Kullanımı	513
1. Genel Olarak	513
2. “Fair Use” ve “De Minimis” Kurallarının Etkisi	517
C. Görüntülerin Kullanımının Haksız Rekabet Teşkil Etmesi	521
1. Haksız Rekabet Kavramı	521
a. Türk Borçlar Kanunu’nda	521
b. Türk Ticaret Kanunu’nda	523

c. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda.....	528
2. Genel Değerlendirme ve Somut Örnekler.....	532
a. Genel Olarak	532
b. Örnekler Üzerinden.....	534
V. CEZA HUKUKU VE CEZAI YAPTIRIMLAR KAPSAMINDA....	540
A. Genel Olarak	540
B. Görüntü Üzerindeki Değerlerin İhlali Neticesinde Oluşan Suçlar	544
1. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu	545
2. Türk Ticaret Kanunu	546
3. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu	547
4. Basın Kanunu.....	548
5. İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun	549
6. Türk Ceza Kanunu.....	550
SONUÇ	553
KAYNAKÇA.....	565
KAVRAM DİZİNLERİ	601
TEKNİK KAVRAM DİZİNİ	603
GENEL KAVRAM DİZİNİ	607
GENEL KAVRAM DİZİNİ (YABANCI DİLDE)	613
KARARLAR (YABANCI).....	617
KARARLAR (YERLİ).....	619

